

«St. Olav utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2.50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Oppsigelser må være eksp. i hende seinest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften. «St. Olav»s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743. Redaktøren privat 99347. — «St. Olav»s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 I, er er åpen hver dag kl. 10—3. Onsdag lukket. Utbetalinger kun tirsdag kl. 1—2.

INNHold: Hyrdebrev for fasten 1943. — Fastetanker. — «Roma æterna.» — Tanker på sykeleiet. — Din messe og ditt liv. — Herhjemme. — Ord for dagen.

Hyrdebrev for fasten 1943.

Jacob Mangers,

ved Guds barmhjertighet og den Apostoliske Stols velvilje

Apostolisk Vikar for Oslo Vikariat
biskop av Selja,

til det Apostoliske Vikariats presteskap og troende
hilsen og velsignelse i Herren!

Høgtelskede i Herren.

Dette året 1943 betegner en merkepel i den katolske Kirkes historie i Norge: hundreårsjubileet for Kirkens tilbakekomst etter reformasjonen. Det var den 16. april 1843 at den første offentlige gudstjeneste ble feiret i Norge etter den såkalte lutherske reformasjon. Påskesøndag 1843 ble med kongelig tillatelse St. Olavs menighet grunnlagt i Oslo og det hellige messeoffer frambåret i et beskjedent provisorisk kapell. Det var en stor og betydningsfull dag, da den katolske Kirke — etter å ha vært bannlyst over tre hundre år — atter fikk fotfeste i Norge, som den hadde kristnet og kastet glans over i fem lange århundrer. Derfor er det en selvfølge at vi, trass i de tunge tider vi no lever i, feirer dagen i hele vårt Apostoliske Vikariat. Ja, vi vil minnes den med takk til Gud, som hørte de glødende bønner som de spredte katolikker i Norge sendte opp til ham, med takk til de tapre menn, som med brennende iver og ukuelig optimisme begynte denne tilsynelatende håp-

løse gjerning, med takk til den håndfull utenlandske katolikker som tok initiativet til den første menighets opprettelse.

Det var en mørk dag for Norge, da den siste katolske erkebiskop, Olav Engelbrektson, april 1537 måtte dra i landflyktighet og overlate landet og Kirken til den danske konges voldsherredømme. Trist og vemodig klang da også den gamle Hamarbiskop, Mogens' røst, da han ble ført i fangenskap i Danmark og uttalte sin gripende avskjedshilsen til sitt elskede Hamar og sin herlige domkirke, ja til hele Norges Kirke: vale, vale, vale: farvel, farvel, farvel.

Kirkens skjebne i Norge var beseglet. Mot sin vilje og sin overbevisning ble nordmennene litt etter litt gjort fortrolig med Luthers lære. Ja, de ble i århundrenes løp i den grad villedet at de lærte å betrakte som vederstyggelig den tro Hellig Olav hadde brakt til Norge og som deres fedre øste trøst i i livets gjenvordigheter, lys til å forstå livets gåter, kraft

og styrke til å bygge opp et stort og fritt Norge. Verre enda var at de på den måte ble revet løs fra apostlenes grunnvoll, som Kristus har bygget sin Kirke på, og dermed ble berøvet de nådemidler som Kristus har knyttet til det apostoliske prestedømme.

Fremmede kongers maktbud hadde gjort Kirken utleg i Norge. Katolske prester hadde ikke mer adgang til riket. All offentlig bekjennelse av den katolske tro og all katolsk gudstjeneste var på det strengeste forbudt. I over tre hundre år var Kirken fredløs i Hellig Olavs land, ja mer enn det: alt det som gjøres kunde for å sverte den ble gjort. Vel holdt folket lenge fast ved de katolske skikker, men etter hvert ble også disse «papisterier», som de kaltes, utryddet. Det er da ikke å undres over at folket, med det vrangebilde det fikk av Kirken, litt etter litt ble fylt av avsky mot den og alt det som heter katolsk og trodde alt det onde som kunde sies om den, dens gudstjeneste og dens menn. Det er da heller ikke å undres over at disse inngrodde fordommer enno den dag i dag hindrer mange nordmenn i å se objektivt på den katolske Kirke og å kjenne i den den Kirke Kristus har grunnlagt og betrodd sine nådemidler.

*

Men, Gud skje takk, Norge vant sin frihet igjen etter i århundrer å ha vært under fremmed overhøghet, ja til og med i over et århundre vært betraktet som alminnelig dansk provins. Med grunnloven 1814 ble også grunnlaget gitt for en større religiøs frihet og toleranse. Vel bestemte grunnloven at «den evangelisk lutherske religion forblir statens offentlige religion», men den hadde ikke mer noe forbud mot den katolske Kirke som helhet, skjønt den forbeholdt kongen å ordne med «all offentlig kirke- og gudstjeneste», og dissenterloven først kom i 1845.

Det var derfor i overensstemmelse med grunnlovens ånd, når de den gang i Oslo boende katolikker høsten 1842 henvendte seg til kong Karl Johan med bønn om «å erholde nådigst tillatelse til å danne en katolsk menighet med vår egen prest i Christiania og å kunne bekjenne vår religion fritt og uinnskrenket under lovens beskyttelse». Søknaden til kongen var underskrevet av 33 katolikker, alle sammen utlendinger som var bosatt i Norge. Ved kongelig resolusjon av 6. mars 1843 ble søknaden innvilget og den Apostoliske Vikar for Sverige, Jacob Laurentius Studach, sendte da som første prest pastor Gottfred Ignatius Montz, som alt året i forvegen hadde vært i Oslo for å foreta en barnedåp hos den franske general-konsul. Påskesøndag, den 16. april 1843, ble så St.

Olavs menighet opprettet og den første offentlige gudstjeneste feiret i det provisoriske kapell som var innrettet i bokhandler Dzwonkowskis gård i Storgaten.

Atter var den evige lampe tendt i Norges hovedstad. Frelseren i tabernaklet hadde igjen slått sitt telt opp blant det norske folk. De katolikker som bodde i Norge var no ikke mer nødt til å reise til utlandet for å motta Kirkens sakramenter, og Kirkens prester kunde igjen fritt meddele de troende sin religions trøst og velsignelse. Begynnelsen var gjort. Den var beskjedent. Men Gud har velsignet den. Tretten år seinere, i 1856, ble tabernaklet fra det lille uanseelige St. Olavs kapell flyttet til den vakre St. Olavs kirke, som da kneiste på hjørnet mellom Akersveien og Ullevålsveien. I dag, på hundreårsjubileet, har Frelseren i sakramentet fast bolig i 49 tabernakler rundt om i Norges land, fordelt på 28 forskjellige stasjoner — derav 22 ordnede menigheter — og en rekke vakre kirker og kapeller vitner om Kirkens aldri sviaktende ungdomskraft og om de første pionerers iver og pågangsmot. Om det veldige arbeide som ligger bak dette vil alle kunne få en ide når de leser den interessante bok «Norvegia catholica», som det Apostoliske Vikariat har utgitt i anledning av hundreårsjubileet, og som vi skylder Mgr. Kjelstrups kjærlighet til fedrenes Kirke.

*

I disse hundre år har også det katolske kirkelige liv begynt å blomstre opp igjen og å utfolde seg. Selvfølgelig er Kirkens virke i denne tid ikke blitt spart for kamper og stormer, hverken utenfra eller innenfra, men når vi tar alt i betraktning: de små midler, fordommene og utallige andre vansker som de få katolikker hadde å kjempe med, da har vi likevel all grunn til å se med glede og stolthet tilbake på det som er oppnådd. Kirken vet at den aldri blir spart for angrep og at stormer alltid vil bryte løs mot den, men den gir aldri opp. I tre hundre år måtte de første kristne skjule seg under jorden, men de holdt ut og seiret til slutt. Takket være våre forgjengeres og deres medarbeideres uegennyttige og dådkraftige innsats, våre søstres oppofrende kjærlighet i barnas og de sykes tjeneste, den lille katolske flokks — og da særlig våre foreningers — offervillige hjelp, har Kirkens arbeid kunnet utfolde seg og frambringe herlige blomster og frukter.

Ja, med takk bekjenner vi: Gud har i disse hundre år vært med sin Kirke i Norge. Han har vernet om den, signet den og gitt den vekst og blomstring.

Derfor må på feiringen av hundreårsdagen en varm og dyptfølt takkebønn stige opp til Gud, og de høgtidelige gudstjenester, som skal holdes i alle kirker påskesøndag den 25. april, må samle oss alle i Herrens hus og omkring Herrens bord, så vi alle i fellesskap kan love og prise ham for hans godhet og de vidunderlige rikdommer av nåde han gir oss gjennom sin Kirke.

*

Men, høgtelskede i Herren, dette hundreårsjubileum må ikke bare være en minnedag for oss, det må fram for alt være utgangspunktet til åndelig fornyelse, i det vi blir oss dypere bevisst hva Kirken er for oss og i det vi gir Gud det ubrytelige løfte å være urokkelig tro mot den og med glede å etterkomme de krav den stiller til oss. Det må være oss, som i dag løfter fedrenes arv, maktpåliggende å bygge videre på det fundament som biskop Studach, pastor Montz og den håndfull katolikker har lagt for hundre år siden, de som den gang tok arven opp etter Hellig Olav, ja etter apostlene og Kristus selv. For den katolske Kirke er Guds hellige by som står på et høgt fjell (Joh. 21, 10), «bygget på apostlenes grunnvoll med Kristus Jesus selv som hjørnesteinen og vokser til et hellig tempel i Herren» (Ef. 2, 20—21). Apostlene og deres rettmessige etterfølgere er det fundament som Jesu Kirke står urokkelig fast på. Kristus selv er gjennom sin stedfortreder, apostlen Peter og hans etterfølgere, den sterke hjørnesteinen, som binder hele Kirkens bygning sammen til en harmonisk og uløselig enhet.

Den blodige krig som no raser over jorden, ødelegger og tilintetgjør både materielle og åndelige verdier, den styrter i grus herlige monumenter og kirkebygg. Ja, det er ikke utelukket at den kan forvandle Vatikanet og Petersdomen til en ruinhop. Men selve Kirken, Peters fjell, kan den ikke omstyrte, for Kristus har gjort sin Kirke uovervinnelig. Han selv har risset i dette fjell disse utslettelige ord: non prævalebunt: de skal ikke vinne over den (Matth. 16, 18).

Gud har gitt Kirken sin egen stemme, en stemme så høgtidelig, ubestikkelig og myndig at menneskene vel kan lukke sine ører for den, men aldri få den til å tie eller forstumme. Den vekker i oss gjenklang av to tusen års kristendom, år som har seiret over forfølgelse, villfarelse, sedelig forfall og likegyldighet og er fylt av underbart virke til menneskehetens frelse og velferd. Gjennom sin liturgi med de praktfulle og virkningsfulle seremonier, gjennom meddelingen av de hellige sakramenter som vigs-

ler vårt liv fra vuggen til graven, gjennom de skønne fester med sitt rike og saliggjørende innhold taler Kirken til oss og med oss og løfter vår sjel og våre tanker opp til de evige ting, opp til det himmelske fedreland.

Usielig er den salighet som alt her på jorden fyller dem som tillitsfullt lar seg lede og føre av denne vise og kjærlige mor. Liksom Kristi, Kirkens stifters åk og byrde, er også Kirkens åk mildt og dens byrde lett. Kirkens ord skuffer ikke, for den er «sannhetens støtte og grunnvoll» (1. Tim. 3, 15). Den som hører Kirken hører Guds Sønn (Luk. 10, 15), som har gitt den all makt både til å binde og til å løse (Matth. 16, 19; 18, 18) og som selv vil styre den og være med den alle dager helt til verdens ende (Matth. 28, 20.)

Vi er alle fullberettigede borgere av dette veldige Guds rike: den ene, hellige, katolske og apostoliske Kirke, i hvilken Jesu hjerte slår med guddommelig og livgivende kjærlighet for alle sine barn. Derfor har vi også alle den hellige plikt i fellesskap å bygge den opp her i vårt land, så den også i Norge kan vokse til et tempel i Herren, til en by som står høgt på fjellet og trekker menneskene til seg med sin skjønnhet og livgivende kraft. Fundamentet ble lagt for hundre år siden. Det er no godt underbygget. Til oss står det no å reise bygningen i all sin prakt og storhet.

Enighet gjør sterk. Derfor må vi løfte i flokk. Men fram for alt må vi vise oss som én menighet, som én familie, som ett legem, og vise at dette ene legem er et levende ledd på Kristi store mystiske legem, som er hans hellige Kirke. Vår parole på dette hundreårsjubileum må være: Tro mot Kristus og tro mot hans Kirke. Disse to ting hører sammen og kan ikke skilles. Den som er tro mot Kirken er også tro mot Kristus, og den som svikter Kirken svikter også Kristus: «Den som ikke har Kirken til mor», sier den hellige Kyprian, «kan heller ikke ha Gud til Fader» (De cath. eccl. unitate).

Høgtelskede i Herren, så vil vi da forene våre hjerter og våre bønner i en varm takk til Gud. Vi vil vise ham denne takk ved vår totale hengivenhet til vår hellige Kirke, ved vår ubrytelige troskap og lydighet mot Guds ord og Kirkens røst. Vi vil også be for Kirkens øverste hyrde, vår hellige Fader, at Gud må holde sin hånd over ham og hans hjord i disse farefulle tider. Vi vil heller ikke glemme vårt kjære fedreland, men be og ofre for at det må gå frelst og styrket ut av denne verdensbrann, for Gud selv har ja lagt i vårt hjerte både det katolske og det patriotiske sinnelag, så ingen kan være en god katolikk, når

Fastetanker.

Av en preken, holdt Søndag Quinquagesima.

«Gjør bot, for himmelriket er nær!»
Mt. 3, 2. 4, 17.

Vi er i år igjen dispensert både fra abstinens- og fastebudet. De, som i fastetiden ser et bevis på kirkens åndstyranni, gleder seg vel på de stakkars katolikkens vegne, som endelig blir litt friere og selvstendigere. Svake katolikker mener: så har vi altså i år ikke noe å tenke på.

Både den ene og den andre tar feil. At kirken slapper litt på faste- og abstinensbudet vil aldeles ikke si, at kirken også gir avkall på fasteånden. Kirken er forståelsesfull, tar hensyn til vanskelighetene og de menneskelige svakheter. Kirken krever aldri det umulige eller det urimelige. Men fasteånden kan kirken aldri dispensere oss fra. Det er et bud fra Herren selv som i så henseende går i samme fotspor som den hl. Johannes Døperen: «Gjør bot, for himmelriket er nær!»

Forat ingen skal misforstå biskopens dispens vil jeg i dag benytte anledningen til å legge våre troende på sinne å tilbringe denne hl. fastetid i den ånd som Kirken ønsker. Forresten vil jeg også gjerne anbefale alle andre å gjøre det samme. Ingen kan ta skade av det. Ethvert menneske trenger en tid til besinnelse og åndelig fornyelse, og det er i grunnen meningen med hele fastetiden. Fastetiden er sannelig ikke innstiftet ene i den hensikt at man hvert år i seks uker skal spise mindre kjøtt og mindre mat. Hensikten er kort og godt: å pålegge en indre forsakelse, som ytrer seg også i synlige bostøvelser, mer eller mindre brysomme for oss. De som ler av det, vet ikke hva de ler av. Selv drømmer de kanskje om å bli en berømt sanger eller sportsmann,

han ikke også er en god patriot i ordets beste betydning. Det er med dette sinnelag vi må feire hundreårsjubileet, og da kan vi være forvissnet om at det blir til signing for vår Kirke og for Norge og for oss selv.

Som deres overhyrde gir jeg dere alle av hele mitt hjerte den apostoliske velsignelse i Faderens og Sønnens og den Hellige Ånds navn. Amen.

Gitt i Oslo den 11. februar 1943.

† **Jacob Mangers**
Apostolisk Vikar,
biskop av Selja.

Dette hyrdebrev skal leses opp i alle kirker og offentlige kapeller den første søndag i fasten både i ottemessen og i høymessen.

og for å oppnå dette mål pålegger de seg all slags selvfornektelser: de røker aldri, drikker ikke sterke drikke, lever på diet, tukter sitt legeme, holder seg borte fra utskeielser osv. Og hva gjør ikke både menn og kvinner for å holde den slanke linje! Dette er jo det paradokssale at de samme som med heltemot pålegger seg selvfornektelser og store ofre for legemets skyld, ler av andre og av Kirken, som gjør det for sjelens skyld, av religiøse beveggrunner. Sjelepleie forstår de nemlig ikke, men tror at det menneskelige samfunn blir båret av slanke og trenede legemer, og ikke av en trenet ånd og en selvbehersket vilje! Nei, la dere ikke villedes av andres ringeakt, som forsøker å avskrekke dere med slagord som mellomalderlige oppfatninger, pessimisme, livsfornektelse, hengehodemoral, katolsk svartsyn o. l.

Et menneske som kan fornekte seg selv, er et lykkelig menneske. Og det mennesket er lykkeligst som holder seg til Gud. Ta asketiske skrifter fra alle tider. Alle anbefaler de oss på det sterkeste å fornekte og overvinne oss selv. De har et sant realistisk syn på menneskene, fordi Kirken har stor menneskekunnskap og ikke bygger sin lære på idealmennesker, skjønt vi er kalt til å bli det. Men det blir vi ikke uten anstrengelser, uten ofre og selvfornektelse. I dette at den fører sine troende til de høye idealer viser altså Kirken at den selv er den største idealist av alle.

Og du selv: hvilke mennesker setter du høyest? Jeg er sikker på at du bare har respekt for mennesker med selvbeherskelse, som du kan stole på. Men ingen av disse har vunnet denne selvbeherskelse uten selvfornektelse. Vår Herre visste nok hva han sa, da han krevde av sine disipler: «Hvis noen vil være mine disipler, da må han ta sitt kors på seg, fornekte seg selv og følge meg.» Og hvorhen skal vi følge Ham? Til Jerusalem, hvor det kreves de største ofre og lidelser.

Vi mennesker har så lett for å henge for meget ved det jordiske. Det blir ikke bedre om man no bruker lærde ord som chauvinisme, nasjonalisme, mammonisme, kapitalisme. De innebærer alle sammen den fare, at vi hefter oss for meget ved det jordiske, ved oss selv eller det som hører oss til.

Alle uten unntagelse bør lære selvfornektelse. Vi har alle litt for mye. Vi er alle mer eller mindre egen-sindige. Alle våre feil tyder på det. Skinnsyke er tegn på for stor egenkjærlighet. Laster er tegn på for stor selvopptatthet. Forakt er tegn på selvovervurdering. Hat er tegn på for stor selvgodhet. For alt dette og meget annet må vi fornekte oss selv. Og dette er bare det negative arbeid. Det positive i selvfornektelse består ikke i å bli mindre havesyk, mindre hevnlystne. Det positive i selvfornektelse består i

at vi vil holde oss bare til Gud. Ved selvfornektelse frigjør vi oss selv, og da kan vi leve ene for Gud. Et menneske uten selvfornektelse er trell, tingenes trell, og det er forferdelig. Men vil han være en Guds tjener, blir han herre og hersker. Han står da over det jordiske. Han behersker det jordiske. Han kan oppfylle sitt kall. Han blir aldri revet med av strømmen. Han stirrer opp mot et høyt ideal. Han er fri.

Benytt derfor denne fastetid. Spør etter livets mening. Les en god bok. Les i din bibel. Les Kristi etterfølgelse. Fornekt deg selv i ett eller annet. Det vil fremme din karakter. Ta imot lidelsen og motgang i tålmod og botens ånd. La matknappheten være en god anledning til likevel å kunne faste. Klag ikke. Knurr ikke. Tilgi din neste. Forlik deg med din bror. Da tilbringer du fastetiden i den riktige ånd, i Kirkens ånd. Og din påskefest vil da bli som en oppstandelse til et nytt liv. Hele året vil du ha godt av det.

„Roma æterna“

De standhaftige forlydender om at Rom no skal anerkjennes som åpen by av Vestmaktene, noteres med den dypeste interesse av alle som holder av byen — og det vil vel si alle som overhode har besøkt den, skriver Jørgen Bast.

Spørsmålet om et eventuelt bombardement av Rom har gang på gang under krigen vært berørt i Underhusets spørretimer — og premierminister Churchills faste svar har vært dette:

— Såfremt militære hensyn krever det, vil Rom bli bombardert!

Virkeligheten har dog sett en del annerledes ut. Så lenge det greske felttog sto på, og så lenge Egypten befant seg i faresonen, eksisterte der en slags gentleman agreement mellom de krigførende, at såfremt tyskerne og italienerne ikke bombarderte Athen og Cairo, vilde englenderne heller ikke bombardere Rom.

Hvorfor ikke —?

Hele denne situasjon ligger no tilbake — og den britiske luftoffensiv mot Italia har gitt spørsmålet om et bombardement av Rom fornyet aktualitet.

Jeg vil dog tro at det ikke skulde bli altfor vanskelig å få Rom erklært for en åpen by. Det er nemlig opplagt at der i England finnes et meget stort antall mennesker, om ikke et flertall av befolkningen, som med den største motvilje vilde se store skader anrettet i Rom.

Vatikanets beliggenhet i Rom spiller naturligvis her en meget stor rolle — om ikke den samme som før Amerika gikk inn i krigen. Da kunde romerne med sannhet si:

— Il Papa er vår beste luftvernkanon!

Det vesentlige er dog at gjennomsnittsenglenderen (og vel også amerikaneren) ser på Rom som noe annet

og mere enn det fascistiske Italias hovedstad. Han ser på den som den europeiske kulturs vogge, et felleseie for alle som tilhører vår sivilisasjon.

Like fra Byron, Shelley, Keats og Bulwer gjenvakte den romantiske interesse for Rom og Italia, er englenderne og amerikanerne strømmet hit. Rom var målet for victoriatiden Grand Tour, og var det selv for alminnelige englendere helt til krigens begynnelse. Hvis en amerikansk millionærs reisedrømmer løftet seg en tanke over Montmartres nattklubber, inkluderte de uvilkårlig Rom. Selv sanksjonstiden med dens begynnende bitterhet mellom italienerne og angelsaksere gjorde ingen forskjell heri!

En skilling i bassenget.

Det halve av Roms hoteller hadde engelske navn, der var engelske klubber, engelske boklader og andre forretninger, engelske banker, engelske og amerikanske kirker — og i høysesongen hørte man på Vittorio Veneto og omkring Piazza Colonna nesten likeså meget engelsk som italiensk.

Jeg glemmer aldri en liten scene som utspiltes i Rom den junidagen i 1940, da Italia gikk inn i krigen.

Alle Roma-farere kjenner byens største og berømteste fontene, den veldige Fonte Trevi med det store basseng foran. Det gamle sagn sier at den som før han forlater Rom, kaster en soldo i bassenget, er sikker på å komme tilbake til byen.

Italia hadde brutt med England, ambassadens personale, bladkorrespondentene og de andre offisielle englendere skulde den følgende dag forlate landet — men gjennom den første krigsaftens mørklegging famlet de seg alle fram til Fonte Trevi for å kaste sin soldo over skulderen ned i det store basseng.

Hemmeligheten.

Det er ikke alene bevisstheten om Roms elde som gjør det, men den har virkelig i sin bypersonlighet noe som gjør den forskjellig fra alle andre storsteder i verden. Etter å levd der nesten i et par år, er jeg ikke i tvil om hva det er. Det er den intime måte på hvilken den funksjonerende by, både den eldre og den moderne del, har forbundet seg med ruinene, så liv og fortidslevnet går opp i en høyere enhet.

Der er bare få storbyer som ikke verner om ruiner og historiske minnesmerker — men selv i Athen og Cairo er de små verdener for seg, stille museer i den travle nutidsby.

I Rom er det slett ikke mulig å foreta denne atskillelse, men umerkelig og ustanselig rangerer man over århundreders tidespor. Ruinene dukker opp alle steder på ens daglige ruter. Den store klump er stadig keisertorgene og Kapitol- og Palatinhøydene i byens sentrum — men derfra skyter utløperne ut, samme hvilken veg man velger mot periferien, og ruinene blir ved å følge en, lenge etter at man har Via Appias ruiner og de veldige Aqvæducters buer bak seg.

Engstelig for ruiner.

Ja, ikke alene i rom, men også i tid, fortsetter de med å dukke opp. Roms guvernatorat og regjeringen kan

ikke planlegge et større offentlig arbeid, uten at nye, betydningsfulle oldtidsminner kommer for dagen. Gang på gang er myndighetene blitt tvunget til å foreta kostbare endringer av omhyggelig lagte planer, fordi man simpelthen ikke har kunnet få det over hjerte og samvittighet å kjøre over en tempelrest, en merkelig husruin, med gravemaskinen og cementblanderen.

Det skjedde under den store vegsystematisering i forbindelse med den no utsatte verdensutstilling «E. 42». Det skjedde enno mere katastrofalt under konstruksjonen av et nytt grønnsaktorg ved Piazza Argentina — da et komplett forum til alles forbløffelse kom for dagen og bevirket at hele anlegget måtte oppgis.

Det er ingen overdrivelse å si, at disse ustanselige oppdagelser har fylt myndighetene med en viss ruin-skrekk — og påbegynnelsen av ethvert offentlig arbeid ledsages no av stille bønner om at oldtiden vil vise den hensynsfullhet ikke å dukke opp.

Den store lære.

Men der er ruinene altså og hver time på dagen trenger de seg inn på en. «Time is money» kunde vel stå som det alt dominerende Slogan over det 20. århundre. Iakttagelsen av tiden er simpelthen den hovedegenskap som artsbestemmer det moderne menneske! Men nettopp her er det at byen Roms psyke gjør opprør, forhindrer at romeren blir et moderne menneske i den betydning jeg her har antydnet, og får moderniteten av enhver som kommer innenfor tryllekretsen.

Ikke for intet er Rom den storby i verden som har de færreste offentlige ur og de fleste av dem går endog litt galt. I stedet angir hundrer av kirkeklokker så noenlunde tiden — og den festlige middagskanon sier BUM, så alle duer og svaler flyr til værs og spaghettien kommer over ilden i de tusener heimer.

I dette fortrolige samliv med årtusener, taper øyeblikket sin betydning og angivelsen: 50 år etter renessansen får fullt så stor en realitet som 5 minutter over tolv.

Evige Rom!

Folk som på forhånd har forestilt seg alle sydboere som livfulle og lidenskapelige, forbauses alltid dypt over den mangel på entusiasme og grepethet overfor begivenhetene som preger romerne. Mange irriteres i begynnelsen over denne overlegenhet og passivitet og regner den for infam blaserthet.

Det er en stor misforståelse. Den er tvert imot en innstilling overfor verdens gang, grodd ut av de evig manende ruiner. Den er begynnelsen til en filosofi. Den er beskjedenhet og styrke på samme gang.

Her er i sannhet det man har kalt «Roma æterna» — og i respekten for dette evighetsbegrep ligger den største utsikt til enighet om å la det ærverdige Rom forbli utenfor krigens skjebne.

Tanker på sykeleiet.

*I tanken jeg følger til kirke,
når klokkenes malmpulle slag
oss kaller fra jordlivets virke
til messe på dagenes dag.*

*Hvor gjerne jeg da vilde dvele
i andakt i Guds tempels ly.
For Herrens legeme knele
i takk for Hans nåde på ny.*

*Hvor gjerne jeg med vilde være
og synge vårt Credo i kor,
som når over fjerneste sfære,
hvor Gud i sin herlighet bor.*

*I tankenes drøm jeg nu skuer
Hans legem i monstrantens drakt,
der hvor evighetslampen luer,
der forvandlingens ord blir sagt.*

*Når klokkene toner og kaller,
i tanken jeg da følger med.
Til bønn jeg da hendene folder,
i bønnen jeg mottar Guds fred.*

Karl Stiansen.

Din messe og ditt liv.

(Slutt.)

Du er ikke verdig? Nettopp derfor burde du ønske å gå til kommunionen. — *Kommunionen er ikke en belønning, men en hjelp.* Den er en hellig og styrkende næring for sjelen, som vi ikke mottar for dens sødmes skyld eller som en belønning, men for å leve, for å få krefter til virkelig hver dag å ofre til Gud vårt liv i forening med Jesus.

Kommunionen er ikke en dessert som vi får som noe ekstra, men den er et nærende brød, og Jesus vil ved dette brød la sitt eget liv vokse i oss — i hver sjel hvor Han bor ved dåpens nåde.

Men jeg er ikke forberedt! Jeg forstår ikke å forberede meg!

Hva? Du har nettopp vært en «opptredende» ved denne messe, du har nettopp framført den sammen med presten foran alteret, og du vil noe annet for å forberede deg? Kan du ønske, kan du finne noe som er mer opphøyet, mer fullstendig som forberedelse til

kommunionen, enn messens bønner, når du ber dem med oppmerksomhet og med andakt. — Presten ber ikke noe annet. Jesus heller ikke da Han for første gang ga sine apostler sitt Legeme og sitt Blod.

Under Pater noster har du bedt om brød, dette åndelige Brød som sjelen ikke kan leve foruten, likesom legemet ikke kan unnvære det materielle brød. *Du har bedt om det og no som presten, som Jesus tilbyr deg det, viser deg det, kaller på deg for å ta imot det, da avslår du det, du blir igjen på din plass, du ser ut som du forakter det.*

Skulde det en gang hende at du ikke kan motta kommunionen av grunner som din vilje ikke er herre over, da *gjør i det minste en åndelig kommunion* — det vil si — ha et brennende ønske om å motta Jesus og tal til Ham som om Han virkelig ved sakramentet var til stede i ditt hjerte.

Foren deg med alle som har mottatt Ham eller som skal motta Ham i løpet av dagen: i din menighet, i ditt fedreland, i hele verden.

Er det mange? Ja! — Men dessverre, det er enno fler som av uvitenhet, av svakhet, av likegyldighet eller av forakt, holder seg borte fra hostien. Bønnfall Jesus om at Han fordobler tallet på dem som vil ta imot hans legeme i sakramentet og svare på hans kjærlighet.

TAKKSIGELSEN.

Etter kommunionen og selv om du ikke har kommunisert, må du i disse siste øyeblikk av messen *takke, — gjøre din takksigelse.*

Takke Jesus for at Han har gitt seg til deg i kommunionen eller i hvert fall fordi Han har ofret seg for deg i denne messen. Takk Ham fordi Han har ofret ditt liv til Faderen — samtidig som Han ofret sitt eget.

Forny sammen med Ham den bønn som du ba ved Offertorium: *«Ta imot, Herre Jesus, mitt liv, mine gleder og sorger i denne uken, mitt daglige arbeid, mine anstrengelser som apostel, i forening med ditt liv, dine gleder og lidelser, ditt arbeid og ditt apostolat.»*

Be Ham om råd for ditt kristne virke. Be til Ham spesielt for den eller den sjel som du forsøker å gjøre godt. Be til Ham for alle dine kristne og ikke-kristne brødre.

DE SISTE BØNNER.

DE SISTE BESLUTNINGER.

Messen nærmer seg sin slutt. Presten velsigner deg. En siste gang bekrefter du sammen med ham ved det siste evangelium din tro på Jesus, hans menneskevorden og hans forløsning. Tenk over at Jesus ikke forgjeves er kommet for oss. Hans død er blitt ofret for å frelse deg og hele menneskeheten. Messen er slutt.

Har det vært godt for noe at du har vært til stede. Er det en bortkastet halvtime? *Går du no ut fra*

messen, bedre, nærmere Kristus, har du bedre forstått hvorledes og hvor høyt Han elsker deg og hvor meget du burde elske Ham? Er du blitt en bedre kristen? En mer virksom apostel, som aldri er motløs til tross for vanskeligheter og som alltid er tillitsfull, fordi du vet at du hver søndag vil finne igjen Jesus i «din» messe?

Vil du gjøre noe mer etter å ha vært til stede ved messen? Vil du bevare et bevisst minne om den? Vil du ha vilje til å vise at de som går i messen og som lever sin messe, oppriktig og ydmykt forsøker å være «annerledes» enn andre?

«Annerledes», ja! Hvor sjelden vi er det og hvor vanskelig det er! Men vil du likevel edelmodig forsøke å være det med den kraft som blir gitt deg ved denne forening av ditt liv og din messe?

Vil du forsøke å gjøre Jesus kjent blant dine brødre?

De lider ved ikke å kjenne Ham. Det er du, en kristen, som bør gi Jesus til andre.

Takket være din *søndagsmesse* som har gitt deg Jesus på ny, kan du for dine brødre være

*Lyset som opplyser,
Sannheten som befrier, og
Livet som løskjøper.*

Vår Frue Hospitals basar

må ikke glemmes!

Mange vakre gjenstander til det

vakreste formål!

Kjøp derfor mange lodder!

Hechjemme —

OPPMERKSOMHETEN HENLEDES PÅ annonsen om Astri Borg Müllers barnesangften i For-
eningslokalet lørdag d. 20. ds.

Den vil glede både små og store.

Oslo. På St. Elisabethkongregasjonens møte den 2. mars, holdt pastor Hogenes etter andakten i St. Josefsøstrenes kapell foredrag i klubblokalet, med lysbilder fra sine reiser gjennom Sørlandet, fra Kristiansand hvorfra han startet, opp gjennom Setesdalen til Røldal, videre til Odda gjennom Hardanger til Bergen, og tilbake langs kysten til Haugesund og Stavanger, og herfra med tog til Egersund og videre tilbake til Kristiansand. Fra denne rundreise framvistes utallige skønne lysbilder, til dels med sang fra grammofonplater. — Frammøtet var også meget godt. Prefekten takket for den storartede underholdning. Hs. høyerverdighet biskopen gledet oss med sitt nærvær, likeledes pastor Sund. Det var en meget vellykket aften.

E. B.

Oslo. St. Halvardslaget's familieaften fastelavnssøndag fant stor tilslutning. — Pater Finn Thorn, O.P., begynte sitt foredrag med å si at titelen «Kloster og kirke i middelalderen» ikke helt dekket foredragets innhold, da han aktet å tale om et bestemt kloster i middelalderen. Det var et fengslende tema foredragsholderen hadde valgt. På bakgrunn av «det mørke århundres» religiøse forfall, tegnet han et bilde av dette kloster med dets medlemmer som faktisk reformerte Kirken ved å begynne med seg selv — idet de nøye overholdt Guds bud og de evangeliske råd. — Den store interesse hos tilhørerne viste at vi er takknemlige for å få denne lærdom. — Etter foredraget hadde vi hyggelig selskapielig samvær med forskjellig underholdning. — Frk. Adelaide Jørgensen gledet oss med sin opplesningskunst. Da hun spiller på alle strenger viser det seg at hun har noe å gi til enhver. — Seinere hadde vi gjesteopptreden av frk. Ragnhild Carelius i hennes roller som «Primadonnaen fra Milano». Hennes fantastisk morsomme opptreden i to parodier sendte kaskader av latter opp under taket, og vi er henne stor takk skyldig fordi hun disse medisinknappe tider ga oss en sunn latter. Jeg undres forresten på om hun ikke er en av de få benådede kvinnelige komikere som etter sigende skal være ytterst sjelden her i verden. Hun hadde sikret seg vår kjente og skattede pianist Rolf Østbyes assistanse. — Den innholdsrike aften sluttet bare altfor fort.

Eka.

Stabekk. Det hærverende ledd av St. Olavsforbundet hadde møte torsdag den 4. mars. De tilstedeværende hadde den glede å høre et meget fengslende foredrag av pater D. Thorn, O.P., som talte over emnet «En konverson». Han pointerte i begynnelsen av sin tale at det Frankrike vi i alminnelighet kjenner best, er det politiske, kunstneriske og det forlystelses-syke. Det kristne Frankrike hvis ungdom kneler ved altrene, er derimot mindre kjent. Til denne ungdom hørte Ernest Psichari, dattersønn av Renan. — Hans far var falt fra den katolske tro og sønnen vokste opp som ateist i et fordomsfritt og kultivert hjem. Etter en opplevelsrik ungdomstid ble han som offiser utkommandert til Kongo i Afrika, og der i ensomheten fant han etter flere gjenvordigheter troen. Da han vendte tilbake til sitt fedreland, ble han opptatt i den katolske kirke. Han ga avkall på en forlovelse og bestemte seg til å bli prest. Et år seinere ble han utkommandert igjen og falt straks etter som offer for sitt land, bare 31 år gammel. Det så ut som hans liv ble en sone for hans morfars motarbeidelse av Kirken. — Etter foredraget var det bevertning. Til slutt sang Ella Østenstad noen negersanger for oss, etterfulgt av en norsk og en svensk vise, og høstet fortjent applaus.

Sekr.

Ord for dagen.

21. mars:

Tør man vente timelige velsignelser fra Gud? Ja, i den grad de henger sammen med ens egen Helligjørelse og frelse.

22. mars:

Vær vennlig og elskverdig mot alle, men fremfor alt i ditt eget hjem.

23. mars:

«Man sier — —» og «jeg har hørt — —» er mange ganger innledningen til en løgn.

24. mars:

De fattige strekker sine hender ut, men det er Gud som mottar det man legger i dem.

25. mars:

Han som skapte deg uten din hjelp, frelser deg ikke uten den.

26. mars:

Å tilgi en forurettelse er å helbrede det sår den har tilføyet ens hjerte.

27. mars:

Den dag på hvilken vi faller, er den hvor vi har forsømt å styrke oss ved bønn.

28. mars:

Uvitenhet er ingen unnskyldning hvis vi ikke har forsøkt å lære det vi burde kjenne.

29. mars:

Lidenskapene gjør et menneskes hjerte tomt fordi de tar dets innhold og gir intet i stedet.

30. mars:

Bønn er vingen hvorpå sjelene flyr til himlen — betraktning er øyet hvormed vi ser Gud.

31. mars:

Hvis du lider ondt av et urettferdig menneske, så fort deg med å tilgi ham så det ikke skal bli to onde mennesker.

1. april:

En feil som ydmyker et menneske er mer gagnlig enn en god gjerning som gjør ham stolt.

2. april:

Den som syndet for nyttens skyld har aldri nytte av sin synd.

3. april:

Et stort antall av våre gode forsetter likner fotspor i snøen: først er de meget tydelige, men seinere viskes de ut.

Redaktør: E. Dithmer-Vanberg.

Thronsen & Co. Boktrykkeri, Bernh. Getz gt. 3 - Oslo.